

Dávky a bitky. Radši Ukrajince než Roma, za něj jsou větší peníze. V Česku vzniká problém

- CZ24 News | 21. července 2023

ČESKO: Sociální dávky mohou být jednou z příčin opakovaných střetů mezi romskou a ukrajinskou komunitou. „To, že příspěvek na bydlení dostávají uprchlíci, je celkem samozřejmé. Naopak je otázka, proč by takový příspěvek měl dostávat práce schopný občan České republiky,“ říká pro ParlamentníListy.cz ombudsman Stanislav Křeček. Bývalá senátorka Alena Dernerová míní, že by se každý měl snažit starat o sebe a pracovat. „Teprve potom, když na to nemá, by teprve mohl tu dávku dostat. Ale když nechodí do práce a jsou doma na dávce, tak je to v každém případě špatné,“ dodává zastupitelka města Most.

Rvačka poblíž tramvajové zastávky v Brně, která skončila smrtí mladého Roma, odstartovala v červnu sled střetů mezi romskou a ukrajinskou komunitou. Nedlouho poté byl v Pardubicích při konfliktu Romů s trojicí mužů, údajně Ukrajinců, lehce zraněn v obličeji romský mladík. Romské organizace dokonce požádaly ukrajinského prezidenta Zelenského, aby vyzval uprchlíky k toleranci a nenásilí. V posledních dnech přibýly incidenty stupňující napětí mezi těmito menšinami v Krupce u Teplic, kde se uskutečnila protiukrajinská demonstrace Romů, a rovněž v Bílině. Také v Brně se desítky Romů vydaly na pochod městem, při němž skandovaly protiukrajinská hesla, před tamní obytnou Ukrajinců vyvolávaly její obyvatele ven a pokračovaly v nenávistných výkřicích.

„Myslím, že tady dochází k určitému střetu i kvůli sociálním dávkám, protože se obecně mezi lidmi nese, že Ukrajinci dostávají vyšší dávky a stát jim platí víc než českým občanům. Právě na těch dávkách bývá určitá část našeho obyvatelstva závislá. Takže to by mohla být jedna z příčin. A druhá by mohla spočívat v tom, co se šíří v éteru, a sice, že Ukrajinci provedli to či ono, ale také už se ukázalo, že se to někdy nezakládá na pravdě. Z mého pohledu jsou tedy určitým způsobem na vině toho vytvořeného napětí nějaké fámy, pak je to otázka sociálních dávek a v podstatě i dostupnosti bydlení. To budou dle mého hlavní příčiny,“ uvádí pro ParlamentníListy.cz zastupitelka Ústeckého kraje a bývalá senátorka Alena Dernerová.

Otázka je, proč má příspěvek dostávat práce schopný občan

„Je to problém dvou největších menšin, komunit, které zde žijí. A je zcela nevyhnutelné, že k třecím plochám dochází a bude docházet často. Je mi často kladena otázka, zda se blížíme francouzskému modelu. A já musím říct, že v něm už dávno jsme,“ prohlásil v Rozstřelu iDnes.cz Nikola Taragoš, **ředitel organizace Romodrom**. „Podle mého názoru jde o nedorozumění. Nemyslím si, že by ty dvě komunity byly proti sobě nějak vyhrocené. Lokálně může docházet k nějakým osobním konfliktům, ale nedomnívám se, že vážně existuje problém mezi národnostmi. Mezi komunitami místně existovat může. Ale že by se jednalo o národnostní, nebo etnický problém, to se rozhodně nedomnívám,“ říká pro ParlamentníListy.cz ombudsman Stanislav Křeček.

Zmíněný zástupce Romů považuje za problematické to, že stát dával ukrajinským běžencům peníze na to, aby mohli žít na ubytovnách. V důsledku toho z nich začali být Romové vytlačováni právě uprchlíky z válčící země. „Samozřejmě může být problém tam, kde dávají majitelé ubytoven přednost uprchlíkům z Ukrajiny, kteří patrně dostávají větší příspěvky na bydlení, než jim poskytnou Romové. V takovém případě může u Romů vzniknout dojem, že jsou vytlačováni a že jde o zlo, ale jinak bych to považoval za nedorozumění. Ovšem to, že příspěvek na bydlení dostávají uprchlíci, je celkem samozřejmé. Naopak je otázka, proč by takový příspěvek měl dostávat práce schopný občan České

republiky,“ upozorňuje veřejný ochránce práv.

Pracovitost jednotlivých etnik může být samozřejmě odlišná

Romové také poukazují na to, že Ukrajincům se pomohlo hned, zatímco na ně se prý desítky let zapomíná. Kvůli tomu, že se cítí opomíjeni, mezi nimi sílí přesvědčení, že český stát pomáhá Ukrajincům právě na jejich úkor. „Může to tak být, že se pro Ukrajince dělá víc. To je docela dobře možné. Nevím tedy přesně, co mají Romové na mysli tím, že dostávají méně, ale příspěvek ukrajinským uprchlíkům je znám. A i když byl nedávno snížen, přece jenom existuje. To se samozřejmě může dít a majitelé ubytoven nebo tzv. obchodníci s chudobou toho mohou samozřejmě využívat. Samozřejmě se ty dvě komunity mohou střetávat, pokud jde o přístup k práci méně náročné na vzdělání. To může být, poněvadž pracovitost jednotlivých etnik samozřejmě může být odlišná,“ podotýká Stanislav Křeček.

Stížnosti romské komunity na nedostatečnou podporu ze strany státu a na to, že jsou přehlíženi či byli podvedeni, může mít vícero důvodů. „Je to určitý způsob, když to přeženu a řeknu to poeticky, žárlení. Samozřejmě se mohou cítit podvedeni, ale stejně tak se může cítit běžný občan naší republiky, který ačkoli pracuje, tak si musí jít pro nějakou dávku, protože za všechno se hodně platí a peníze mu nestačí. Ale podvedení se mohou cítit i ti běžní pracující občané, co si pro žádnou dávku jít nemusí, ale říkají: ‚Tady se dlouhodobě vyplácelo bez toho, aniž by se rozlišovalo, jestli to je ten, nebo onen, dávalo se všechno plošně, což se týká i Romů,‘“ poukazuje Alena Dernerová.

Když nechodí do práce a jsou doma na dávce, tak je to špatně

Najednou se po válečné migrační vlně ledacos změnilo. „Je možné, že ty dávky pro Ukrajince – ale to nevím – byly vyšší než pro ostatní, takže kvůli tomu ta třenice vzniká. Podle mě je však systém dávek v naší republice katastrofa obecně. Měli bychom od něj ustoupit s tím, že by se každý měl snažit starat o sebe a pracovat. A teprve potom, když na to nemá, by teprve mohl tu dávku dostat. Ale když nechodí do práce a jsou doma na dávce, tak je to v každém případě špatně. Tohle by si měli uvědomit právě naši vládní činitelé a říci: ‚Takhle tedy ne,‘“ konstatuje pro ParlamentníListy.cz zastupitelka města Most Alena Dernerová.

Střety mezi oběma komunitami bývají přičítány i tomu, že si ta ukrajinská nenechá od té romské nic líbit na rozdíl od většinové společnosti, která je vůči chování Romů už otupělá a nereaguje na ně. „V tom, že si Ukrajinci nenechají líbit to, co majoritní část společnosti, může být kus pravdy. A Romové si také nenechávají líbit to, co si nechává líbit většina. Když dojde ke konfliktu Čech versus příslušník jiné komunity, tak to naše společnost nepřijímá až takovým způsobem dramaticky a tolik se neohradí. Vždyť se podívejte i do zahraničí. U nás prochází vládě takové kvantum věcí, při nichž by v zahraničí, třeba ve Francii, byly už tisíce lidí na náměstích, ale u nás se to lidí netkne. My jsme lidé se zvláštní povahou. Ovšem obě ty komunity si nenechávají nic líbit a mají horkou krev. Proto se ten konflikt vždy rozdmýchá rychleji,“ myslí si bývalá senátorka.

Své postavení nemohou dávat do souvislosti s ukrajinskou menšinou

Z nastalé situace viní už zmíněný Nikola Taragoš, ředitel organizace Romodrom, i politiky, neboť měli vystoupit ministři a premiér s tím, podpora ukrajinských uprchlíků neznamená to, že vláda nebude podporovat romskou komunitu. „Vyjádření člena vlády by tomu dávalo jen význam, který to nemá. Pokud má někdo pocit, že by se vláda měla chovat jinak, tak musí vznést požadavky ke svému vlastnímu postavení, nikoli v konfliktu s jinou národnostní menšinou. Pokud Romové mají nějaké požadavky, tak máme celou řadu orgánů a rady vlády, které se tím zabývají, tak nechť je vůči nim vznesou. Ale nemohou toto své postavení v republice dávat do souvislosti s ukrajinskou menšinou. To podle mě není relevantní,“ dodává pro ParlamentníListy.cz ombudsman Stanislav Křeček.

ZDROJ